Cyclus 'Roeping'
Kees van der Zwaard
Elise Woertman

3 januari t/m 7 februari 2027
Epifanie

Inleiding

In de periode tussen kerst en de veertigdagentijd lezen we verhalen rond roeping. Hoe word je als mens geroepen? Hoe krijgt dat vorm in een mensenleven? Hoe blijf je staan in een weerbarstige wereld? Hoe houd je je roeping vol? Of uit?
We horen de roeping van Jeremia, van Jezus, van de vissers, van tollenaars en zondaars. Steeds opnieuw klinkt ook de vraag: Wie wordt nu geroepen en waartoe? Wat kost de roeping ons, wat laten we daardoor achter?
Roeping is geen statisch gegeven, geen in beton gegoten voorschrift. Roeping krijgt vorm in het alledaagse leven en is daarmee ook aan verandering onderhevig.

Maar steeds is daar weer de stem van de Ene die ons op het spoor zet van waarachtigheid. Die waarachtigheid krijgt vorm in de stem van de profeet die benoemt wat niet deugt en kwaadaardig is, in het eten met tollenaars en zondaars, in het zoeken naar waar recht en liefde samenkomen. Die waarachtigheid wordt belichaamd door de mens die kopje onder gaat door de diepte van het water in de hoop om als nieuwe mens boven te komen. Die waarachtigheid krijgt vorm in de tederheid en zorg voor een ander.

Dag Hammarskjöld omschrijft dat als volgt:
Ik weet niet wie - of wat - de vraag stelde. Ik weet niet wanneer zij gesteld werd. Ik herinner me niet dat ik antwoordde. Maar eens zei ik ja, tegen iemand - of iets. Vanaf dat moment heb ik de zekerheid dat het leven zinvol is en dat mijn leven, in onderwerping, een doel heeft.

Etty Hillesum omschrijft op haar eigen manier. Temidden van de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog kristalliseert haar eigen roeping zich uit. Terwijl het kwaad dat mensen elkaar aan kunnen doen zal leiden tot haar dood in een vernietigingskamp, groeit haar innerlijke leven en worden binnen en buiten met elkaar verbonden. Zij noemt dat 'het onverwoestbare in mij ... het is het meest wezenlijke en diepste in mij dat luistert naar het meest wezenlijk en diepste in de ander'.

3 januari
Voorganger: Thea Peereboom
Thema: Begin van een roep

Lezing: Jeremia 1,4-10

Op de drempel van het nieuwe jaar horen we het roepingsverhaal van Jeremia. Jeremia is afkomstig uit een priesterlijk geslacht. Nu wordt hij door de Ene geroepen tot profeet. En dat is geen benijdenswaardige rol. Als profeet vertolkt hij de stem van de waarachtigheid. Hij onderscheidt het kaf van het koren en legt de vinger op de zere plek. Hij benoemt waar wij anderen tekortdoen, hoe kwaad welig kan blijven tieren, hoe het licht en het leven uitgedoofd worden. Geroepen worden gaat niet zonder slag of stoot. Het kan je hele bestaan op het spel zetten. Bij Jeremia horen we hoe hij tegenstribbelt, hij is bang voor wat komt. Het is de Ene die hem een teken geeft. De Ene steekt zijn hand uit en raakt de mond van Jeremia aan. God roept Jeremia en is hem nabij in taal en teken.
Wat herkennen wij in de roeping van Jeremia? Waar zien wij de profetische stemmen in onze tijd? Hoe krijgt het profetische in ons eigen leven stem?

10 januari
Voorganger: Joost Jansen o.praem.
Thema: Stem uit de hemel
Lezing: Marcus 1,1-11

Deze zondag viert de kerk het feest van de doop van de Heer. Het Marcusevangelie begint niet met een kerstverhaal van een kind in een kribbe. We horen hoe Jezus als volwassene gedoopt wordt in de rivier de Jordaan door Johannes. Ook Jezus gaat kopje onder door het water – die chaosmacht van den beginne – om schoon boven te komen. Voordat hij rondtrekt, vertelt van de goede boodschap en mensen geneest, belichaamt Jezus in de onderdompeling in de Jordaan in één beweging de weg die hij zal gaan. Sterven en verrijzen, ten onder gaan om anders nieuw te kunnen opstaan. Op het moment dat Jezus uit het water komt scheurt de hemel open en klinkt er een stem 'Jij bent mijn geliefde kind, in wie ik vreugde vind'. Deze stem bekrachtigt de beweging die is ingezet. Ook hierin is de dubbelheid te horen van dood en doortocht in een. Als Jezus sterft in het Marcusevangelie wordt weer het woord openscheuren gebruikt, ditmaal voor het doek van het voorhangsel van de tempel dat scheurt op het moment dat Jezus de Geest heeft.
Zo zijn boven en beneden, hemel en aarde, tijd en eeuwigheid in een moment verbonden, wordt dat zichtbaar in de mens Jezus de Christus.

17 januari
Voorganger: Kees van der Zwaard
Thema: Vissers van mensen
Lezing: Lukas 5,1-11

Een wonderlijk verhaal. Jezus trekt alleen rond en staat een mensenmenigte te woord.

Vervolgens stapt hij aan boord bij een paar vissers die nog niets gevangen hebben. Op aanwijzing van Jezus gooien ze het over een andere boeg, en vangen ze zoveel dat ze er bijna aan ten onder gaan. De schrik slaat Simon Petrus om het hart. Waar is hij bang voor? Voor Jezus die hem wijst op de diepte van het water en dat daar leven te vinden is in overvloed? Voorvoelen ze dat er nu een nieuw bestaan ontwaakt? Zijn ze bang voor de kracht die Jezus bezit?
Deze gebeurtenis zet hem met Jakobus en Johannes op een ander spoor. Vanaf nu zullen ze met Jezus vissers van mensen worden. Daarvoor moeten ze wel hun oude bestaan achterlaten. Wat maakt dat zij dat doen? Welke roep ligt er in dit verhaal verscholen? En wat betekent het voor ons om 'vissers van mensen' te zijn?

24 januari mmv Janskoor
Voorganger: Elise Woertman
Thema: Voor tollenaars en zondaars
Lezing: Mattheüs 9,9-13

De roeping van Jezus krijgt gaandeweg steeds meer vorm. In de ontmoetingen met de mensen die hij tegenkomt, in de woorden die hij spreekt, in de hoop die hij belichaamt. In de lezing van vandaag horen we de roeping van Mattheus, de tollenaar. Jezus ziet hem zitten in zijn kantoor en spreekt twee woorden 'volg mij'. In het zien en spreken kantelt het perspectief. Van een man die in zijn kantoor zit en de belastingen int voor de Romeinen, de bezetters, wordt hij een mens die gezien en geroepen wordt. Jezus verbindt zich met hem. En daarop komt Mattheüs in beweging. Op welke manier herkennen wij ons in dit verhaal? Wanneer zijn wij zo gezien als Mattheüs? Wat zette dat bij ons in beweging? Wie zijn de tollenaars en zondaars in onze tijd? En wie de farizeeën? En hoe lopen deze alle drie ook dwars door onszelf heen?

31 januari
Voorganger: Pieter Dronkers
Thema: Wie roept wie?
Lezing: Johannes 12,1-8

In de lezing van vandaag is het Maria van Bethanië die Jezus ziet en verzorgt. Zij zalft hem met dure balsem en droogt zijn voeten met haar haren. Maria ziet wat Jezus nodig heeft op de drempel van zijn opgang naar Jeruzalem, waar hij ter dood veroordeeld zal worden, als een lam naar de slachtbank. De roeping van Jezus brengt hem onherroepelijk steeds dichter bij de plek waar zijn opgang ook zijn ondergang zal blijken. Nu is het Maria die Jezus zalft, balsemt, met het oog op zijn begrafenis. Zij weet zich geroepen om hem te verzorgen, om hem met haar tederheid te omringen. En Jezus laat zich in zijn kwetsbaarheid aanraken door haar. Jezus leeft zijn roeping en wordt daarin gezien door Maria. Zij weet zich geroepen om hem daarin nabij te

zijn, tastbaar aanwezig. Wie roept wie in dit verhaal? Hoe herken je de roeping van een ander? Hoe zijn we elkaar nabij? Hoe kun je ontvangen wat je nodig hebt? En wat doet dat met wie toekijken?

7 februari mmv Janskoor
Voorganger: Thea Peereboom
Thema: roeping in beweging
Lezing: Mattheüs 15,21-28

Jezus wordt in deze lezing door een Kanaänitische vrouw op een ander spoor gezegd. Ook de roeping van Jezus is niet in beton gegoten, maar blijkt te groeien en te rijpen gaandeweg. Een vreemdeling, een vrouw uit Kanaän, niet behorend tot het volk Israël, vraagt Jezus om hulp voor haar bezeten dochter. Deze vrouw herkent Jezus als de zoon van David en spreekt hem aan. De leerlingen willen haar wegsturen, Jezus zelf geeft aan dat hij geroepen is voor alleen voor het huis van Israël.
Door het antwoord van de vrouw, over de kruimels die van tafel vallen, ziet Jezus een nieuw perspectief. Vanaf dan is hij er ook voor alle mensen en niet alleen voor het huis van Israël. Haar geloof is dusdanig groot, dat dat iets met zijn roeping doet.
Zijn wij ooit op een ander spoor gezet? En zo ja, door wie of wat. Wat hebben wij nodig om in beweging te komen?